

373.2(470)

Д-79

*Мінскі абласны інстытут
удасканалення настаўнікаў*

Д.М. Дубініна

**Выкарыстанне сродкаў
народнай педагогікі ў развіцці
выразнага маўлення
дашкольнікаў**

Метадычныя рэкамендацыі

Мінск 1996

ББК 74.102

Д79

УДК [373.21:808.26] (07)

Рэцэнзенты: кандыдат педагагічных навук І.У. Жытко, старшы выкладчык БДПУ М.М. Ярмалінская

Друкуецца па рашэнню Вучонага савета Мінскага АІУН

Д.М. Дубініна

Д79 Выкарыстанне сродкаў народнай педагогікі ў развіцці выразнага маўлення дашкольнікаў: Метадыч. рэкамендацыі. – Мн.: Мін. абл. ін-т удасканал. настаўнікаў, 1995. – 92 с.

ISBN 985 – 6236 – 01 – 0

У метадычных рэкамендацыях раскрываюцца метады і прыёмы работы з мастацкім словам, яго выразнасцю і вобразнасцю, прапаноўваюцца прыкладныя ўзоры заняткаў на матэрыяле вуснай народнай творчасці. Прызначаны выхавальнікам дашкольных устаноў.

Д3730210000

ББК 74.102+74.00+82.33 (4Бен)

Вучэбнае выданне

Дубініна Дзіна Мікалаеўна

**Выкарыстанне сродкаў народнай педагогікі ў
развіцці выразнага маўлення дашкольнікаў
Метадычныя рэкамендацыі**

Рэдактар З.С. Курбыка

Кампутарны дызайн Т.А. Ягелла

Падпісана да друку 27.03.95. Фармат 60 · 84 1/16. Папера друк. № 1. Гарнітура літаратурная. Ум.-друк. арк. 4,7. Ум. фарб.-адб. 8,49. Ул.-выд. арк. 4,74. Тыраж 10 000 экз. Заказ № 5099 Друкарня "Перамога", 222310, г. Маладзечна, вул. Таўляя, 11.

МАІУН. Ліцэнзія ЛВ № 516. 220104, г. Мінск, вул. П. Глебкі, 88.

МП "БДФ". 220104, г. Мінск, вул. П. Глебкі, 88.

ISBN 985 – 6236 – 01 – 0

© Мінскі абласны інстытут
удасканалення настаўнікаў, 1995

УСТУП

Культура маўлення дзяцей дашкольнага ўзросту вызначаецца правільным выкарыстаннем усіх моўных адзінак. Акрамя таго, авалоданне моваю прадугледжвае і вывучэнне яе стыляў, якія абслугоўваюць розныя сферы зносін. Найбольш часта ў сваім маўленні дашкольнікі карыстаюцца размоўнай камунікатыўнай якасцю якіх з'яўляецца выразнасць. Гаварыць выразна — гэта значыць гаварыць разумна, каб усё сказанае лёгка было спасцігнуць і ўсвядоміць, гэта значыць гаварыць вобразна і прыгожа, каб з дапамогай своеасаблівага падбору моўных сродкаў уплываць на пачуцці, будзіць эмацыянальныя і эстэтычныя перажыванні. Б.М. Галавін зазначае, што “выразнасцю маўлення называюць такія асаблівасці яго структуры, якія падтрымліваюць увагу і цікавасць у слухачоў” /Головин Б.Н. Основы культуры речи. — М., 1988. — С. 182/. На думку А.М. Пяшкоўскага, “калі ўвогуле для зносін неабходна маўленне, то для культурных зносін неабходна як бы маўленне ў квадраце, маўленне, якое культывіруецца як асобае мастацтва” /Пешковский А.М. Избранные произведения. — М., 1959. — С. 551./.

Лепшым сродкам авалодання мастацтвам слова з'яўляецца фальклор, які суправаджае жыццё дзіцяці ад самай калыскі. Таму для развіцця выразнага маўлення дашкольнікаў мы выкарыстоўваем лепшыя ўзоры славеснага мастацтва. Пры падрыхтоўцы дадзеных метадычных рэкамендацый мы абпіраліся на вынікі ўласнай эксперыментальнай працы, даследаванні педагогаў і псіхолагаў па развіцці выразнасці маўлення ў дзяцей /С.Л. Рубінштэйн, А.М. Шахнаровіч, О.С. Ушакова, Н.В. Гаўрыш/.

ЛІТАРАТУРА

1. Барташэвіч Г.А. Ходзіць жораў па таку. – Мн., 1993.
2. Беларускія прыказкі, прымаўкі і загадкі. – Мн., 1958.
3. Беларускія народныя казкі. – Мн., 1986.
4. Дзіцячы фальклор. – Мн., 1972.
5. Загадкі. – Мн., 1972.
6. Кабашнікаў К.П. Я каза-дзераза. – Мн., 1993.
7. Лозка А. Беларускі народны каляндар. – Мн., 1993.
8. Санько З. Малы руска-беларускі слоўнік прыказак, прымавак і фразем. – Мн., 1991.
9. Янкоўскі Ф.М. Беларускія прыказкі, прымаўкі, фразеалагізмы. – Мн. 1962.

ЗМЕСТ

Уступ	3
Развіццё выразнага маўлення ў дашкольнікаў	4
Сродкі народнай педагогікі ў развіцці выразнага маўлення дашкольнікаў	7
Прыкладны план работы па азнаямленні з прыродай і развіцці вобразнага маўлення ў дзяцей старэйшага дашкольнага ўзросту з дапамогай малых фальклорных жанраў	14
Беларускія народныя казкі як сродак развіцця выразнага маўлення ў дашкольнікаў	41
Гульнёвыя сітуацыі па развіцці вобразнага маўлення дзіцяці на спецыяльных маўленчых занятках	43
Прыкладныя канспекты заняткаў па азнаямленні дзяцей з творамі беларускага фальклору	57
Літаратура	86